

**Політика в сфері
боротьби
зі злочинністю**

**Матеріали
Всеукраїнської
науково-практичної
конференції**

1-2 березня 2013 року

м. Івано-Франківськ

б) гіпноз має використовуватися не тільки з метою актуалізації забутого, а й для здолання конфлікту. Гіпноз у практиці оперативно-розшукової діяльності може використовуватися тільки по відношенню до свідків та потерпілих.

1. Чечель Г., Седих Л. Особенности квалификации перступления, совешенного загипнотизированным лицом // Уголовное право. - 2009, - №3, - с. 54
2. Слободяник А.П. Психотерапия. Внушение. Гипноз. - К.: Вид-во «Здоров'я», 1978. - С. 151-154.
3. Буль П.И. Основы психотерапии. - Л.: Медицина, 1974.
4. Слободяник О.П. Судова психіатрія: Навчальний посібник для студентів юридичних спеціальностей вузів. - Львів: Вид-во Львівського ун-ту, 1963.
5. Ротенберг ВС. Гипноз и образное мышление // Психологический журнал. - 1985. - №2. - Т.6.
6. Ларин А.М. Криминалистика и паракриминалистика. - М: БЕК, 1996. - С. 133

Шпілярович В.В.

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ КРИТЕРІЇВ РОЗМЕЖУВАННЯ ЗАХОДІВ БЕЗПЕКИ, ЩО ХАРАКТЕРНІ ДЛЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ, ТА КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ЗАХОДІВ БЕЗПЕКИ

Під впливом інтеграційних і глобалізаційних процесів спостерігається тенденція зближення різних галузей права. Основною базою такого зближення виступають загальнолюдські цінності, принципи верховенства права, принципи демократичної, соціально-правової держави тощо.

У зв'язку з цим дослідження правової природи заходів безпеки, що характерні для кримінального права України, свідчить про недопустимість ототожнення останніх із заходами безпеки кримінально-процесуального характеру.

Необхідність розмежування та наукового обґрунтування зазначених вище інститутів обумовлюється відсутністю теоретичних надбань з відповідної проблеми.

Навіть те, що спільність заходів безпеки у кримінальному праві України та кримінально-процесуальних заходів безпеки виражається в їх застосуванні до відповідної особи виключно за мотивованим рішенням суду, винесеному у встановленому законом порядку, не перешкоджає виокремлювати надто багато критеріїв, які суттєво відокремлюють їх одне від одного. Перш за все, сама назва відповідних заходів свідчить про їх характер – одні належать до різновиду заходів кримінально-правового характеру, інші – до кримінально-процесуальних заходів.

З'ясовуючи питання про суб'єктний склад реалізації заходів безпеки, заходи безпеки, що характерні для кримінального права України, за мотивованим рішенням суду застосовуються до особи, яка перебуває у так званому "небезпечному стані", або вчинила злочин як такий, передбачений відповідною нормою Особливої частини КК України. Відповідно до закону України "Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів" від 23 грудня 1993 р. № 3781-ХІІ та закону України "Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь

у кримінальному судочинстві" від 23 грудня 1993 р. № 3782-ХІІ заходи безпеки кримінально-процесуального характеру застосовуються не до особи, визнаної судом у встановленому законом порядку винною у вчиненні того чи іншого протиправного суспільно небезпечного діяння, а до [1, ст. 2; 2, ст. 2]:

а) працівників суду і правоохоронних органів, їх близьких родичів;

б) осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві (потерпілий, цивільний позивач, цивільний відповідач, свідок, експерт, спеціаліст тощо), їх членів сімей та близьких родичів.

Ще однією ознакою, яка дозволяє розмежувати заходи безпеки, що існують у кримінальному праві України, від заходів безпеки, що застосовуються до працівників суду, працівників правоохоронних органів чи до осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, є мета (цілі) їх застосування. Так, перші є тими "іншими кримінально-правовими наслідками" [3, ч. 3 ст. 3], що можуть настати для особи у разі вчинення нею протиправного суспільно небезпечного діяння, застосовуються з метою не допустити у майбутньому вчинення нею повторного чи рецидивного кримінального правопорушення. На відміну від заходів безпеки, що притаманні вітчизняному кримінальному праву, заходи безпеки кримінально-процесуального характеру забезпечують захист працівників суду і правоохоронних органів від перешкоджання виконання покладених на них законних обов'язків і здійсненню наданих прав, а так само від посягань на життя здоров'я, житло і майно зазначених осіб та їх близьких родичів у зв'язку із службовою діяльністю цих працівників [1, ст. 1]. Застосування заходів безпеки до осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, спрямовані на захист життя, життя, здоров'я та майна цих осіб від протиправних посягань, з метою створення необхідних умов для належного відправлення правосуддя [2, ст. 1].

Таким чином, порівнюючи заходи безпеки, які існують у кримінальному праві України, із заходами безпеки, що застосовуються до відповідних суб'єктів кримінального процесу, доцільно виділяти такі критерії їх розмежування:

1) характер заходів безпеки;

2) суб'єкти, до яких можуть бути застосовані зазначені вище заходи;

3) мета (цілі) реалізації (застосування) заходів безпеки, характерних для кримінального права та кримінально-процесуальних заходів безпеки.

1. Закон України "Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів" від 23 грудня 1993 року № 3781-ХІІ [Текст] // ВВР. – 1994. – № 11. – ст. 50.

2. Закон України "Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві" від 23 грудня 1993 року № 3782-ХІІ [Текст] // ВВР. – 1994. – № 11. – ст. 51.

3. Кримінальний Кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-ІІІ [Текст] // ВВР. – 2001. – № 25. – Ст. 131.